

רפואה

מה נאה לרופא?

אמטוס לוויתונס (1511—1568), אנוס ליד סרטוגל, היה אחד הרופאים הידועים של תקופת הרנסאנס. גם עובדת שיבתו לישראל, אחר הגירתו לתורכיה, לא הורידה את ערכו בעיני בני זמנו. כי, כרופאים יהודיים רבים, מן הרמב"ם עד ד"ר זינגונד סרויד, לא הסתפק גם אמטוס בפרקטיקה המצליחה שלו בעיר דגמל סאלוניקי. כל שעה פנויה הקדיש לעבודה מדעית, פרסם יותר מתיירס ספרים. הידועים ביניהם: שבעה ספרי הצנטוריות (המאות), שכוננו כך על שם תוכנן — מאה תצפיות רפואיות לספר.

בסיף הצנטוריה השביעית פרסם אמטוס את עיקרי המוסר הרפואי שלו, המזכירים במידת-מה את השבועה ההיפוקראטית, ור המסבירים מה נאה לו לרופא. כדי למסר עיקרים אלה ל-4000 רופאי ישראל תרגם החודש רופא ירושלמי, ד"ר יהושע לייכר, ביץ, לראשונה את נוסח שבועת אמטוס ל-עברית (מלטינית). קטעים ממנה:

„אני נשבע באלוקים חי העולמים, וב' עשרת דיברותיו הקדושים, אשר ניתנו בהר סיני בידי משה לעם שנגאל מעבודת מצרים... שחיים היו לפני בני כל האמונות, אם היו יהודים, נוצרים או שומרי דת ערב. לא שמתי לבי לרום מצבו של החולה, ובאותה שקידה טיפלתי בעניים כבבני מרום הארץ. מעולם לא גרמתי למחלה. בהגדת העתיד אמרתי תמיד את אשר חשבתי לאמת. לא נשאתי פני לשים רוקח שלא כדון, אלא אם כן ראיתי כי עלה על זולתו בנסיגונו ה' מקצועי ובהגינותו.

ברפואות שרשמתי שמרתי תמיד על ה' מיונה הנכונה, בהתאם לתכונות החולים. לא גיליתי לאדם שום סוד שהוסקד בידי. לא נתתי לאיש לשתיית משקה מות. שום אשה לא הפילה את חולדה בעזרתי. שום מעשה מגונה לא עשיתי בבית שבו טיפלתי בחולה.

סיף דבר: לא עשיתי מעשה שאינו נאה לרופא מכובד וחשוב.

הפיכה הוא פיקח

שבועה הרופאים, נציגי שבוע הארצות, ש' התכנסו בשבוע שעבר בג'נבה, שחייק, הגיעו למסקנה מפכחת: השכרות, נושא כינוסם, אינה עניין לפיקחים הדואגים לבריאותם.

השכרות עצמה, סיכמו הרופאים, מת חלקת לשני סוגים: זאת הנובעת משתיית יינות ובירה (כבצרת, בעלת השיא העולמי, הצורכת 30,5 ליטר לאיש לשנה) וזאת הבאה מלגימת משקאות חריפים כחייסקי (ארצות-הברית, אנגליה וסקנדינביה).

שעה שהראשונה, הוולה הרבה יותר גם במחירי משקאותיה, מאפשרת לשיכורים חתי קים לשתות כמויות כמעט בלתי מוגבלות של בירה ויין וגורמת רק להתנהגות כבדם, הרי השכרות השנייה, האנגלרסכסית, מסר כנת הרבה יותר: לא רק שכוסית ברנדי יקרה מכוסית בורגונדי, אלא שהיא גם עלר לה להביא, לעתים קרובות, אחר שתייה מתונה למדי, לאבדן הזכרון.

אך בסופה של הטיסה, בין שהשיכור מר' זה את צמאינו בקוניאק ובין שהוא מנחם עצמו בקיאנטי דוא נופל, במקום או ב' מאוחר, קרבן לתאונות תעשייה או תנועה, רוכש לעצמו התנהגות מלילית ולעתים קרובות גם מחלות מין, מהן היה נשמר לו היה מיכה.

גולות

פולנוע מוליד קופים

• רופאי ארגון הבריאות העולמי ב' דרום אמריקה מסרו בדו"ח החודשי האחרון שלהם על אמונה תפלה חדשה, ילידת המאה העשרים: אחר שהמילדות המקומיות אסרו על נשים הרות להמשיך בדרך בעת בריקים, פן יחלדו ילדיהן עם שפת ארנבת (שפה עליונה שסועה), גם אסרו עליהן לבקר בקולנוע בעת הריגון, בייחוד לא בסרטי קר' מדיה. ההסבר: „העובר עלול לסגל לעצמו תכונות קופיות“.

• על-שם אבי הרפואה היפוקראטס שחי ביוון בסוף המאה הרביעית לפני הספירה. השבועה המיוחסת לו כוללת עיקרי התנהגות רפואית נאותה, מצוטטת על-ידי בוגרי בתי-ספר רפואיים רבים ביום קבלת תוארם.

אלננס אבר
ארכיב בשמחה...
להתחדד באדו במי-הוד
של. מהודר זה נהדר.
בימים לתמרוקים
„מה/צכ“
אלנבי 33, ת.א.

★
מבחר גדול של תכשיטים
ועגילים מזהב אמריקאי

שרות הספרים של השופר הזה מג'ש לקוראי

אבא קובנר

את ספרי על מלחמת חטיבת גבעתי בדרום כסדרת פנים אל פנים

הודות להסדר מיוחד שעשה עם ספרית-הפועלים, המוציאה את הספר לאור, יכול שרות הספרים להציע את שני הכרכים בסדרה זו במחיר מוזל לקוראינו.

חלק א' 3.100 במקום 4.500 ל"י

חלק ב' „הצומת“ 3.350 במקום 4.800 ל"י

קוראים הרוצים לרכוש את שני הספרים ביחד, יכולים להנות מהנחה של 3.200 ל"י ולקבל את שני הכרכים במחיר המוזל של 6.100 ל"י.

הצעה זו עומדת בתוקפה לזמן קצר בלבד. אל תחמיץ את ההזדמנות להוסיף ספרים יקרי-ערך אלה לספרייתך או לשלחם כמתנה ליודיך.

קוראים החפצים לרכוש את הספרים במחיר המוזל יכולים לעשות זאת במשרדי „העולם הזה“, רחוב גליקסון 8, תל-אביב, בין השעות 11.00—14.00 ובין השעות 16.00—18.00 כל יום. אפשר גם להזמין את הספרים בדואר. במקרה זה יש לצרף דמי משלוח בסך 300 פרוטה למחיר הספרים. בשני המקרים, יש לצרף את התלוש המוסיע במודעה זו.

תלוש
לרכישת ספרי אבא קובנר במחיר המוזל על-ידי שרות הספרים של „העולם הזה“.